

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. Qua certitudine credendum est Papam non posse errare in
approbatione Religionum? Ex part. 11. tr. addit. 2. res. etiam 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. XXV.

Qua certitudine credendum est Papam, non posse errare in approbatione Religionum? Ex part. 11. tract. addit. 2. Refertiam 25.

§. 1. Respondeo hanc conclusionem esse de fide; Ita docet Amicus in *curf. theol. tom. 4. disp. 7. sect. 3. num. 79.* Franciscus del Castillo in *3 sent. tom. 1. disp. 16. quest. 9. n. 8. in fine.* Castrus Palauus *tom. 1. tract. 4. disp. 1. punct. 5. §. 6. num. 6.* ubi sic ait: Cum Pontifex Religionem aliquam approbat, approbat vitæ aliquod institutum sub voto paupertatis, castitatis, & obedientiæ, tanquam aptissimum, & Evangelio nimis conforme ad salutem consequendam, hoc autem institutum, & continet finem aliquem ad diuinam gloriam, & salutem æternam pertinentem, & insuper media aliqua, quibus hic finis obtineri potest: Dicendum ergo existimo de fide esse, non posse Pontificem in approbatione huius finis, & mediõrum, quæ sibi proponuntur, errare; ita ut approbet tanquam consentaneum Evangelicæ perfectioni quod verè consentaneum non sit. Ita ille.

2. Vnde ex omnibus *superius* dictis sequitur, Pontificem non potuisse errare in approbando institutum nostræ Religionis Clericorum regularium Theatinorum viuendi absque redditibus, nec petendi directè, vel indirectè elemosynas, sed ex spontè obliuuiu viuere, & qui contrarium diceret, seuera censura dignus esset ex rationibus *superius* adductis.

3. Ex quibus infert etiam Pater Amicus, *ubi sup. n. 83.* ad finem pertinere, quod Gregorius XIII. in *Bulla: Quanto fructuosius.* edita anno 1582. *Calendis Febr.* declarauit esse verè, & propriè Religiosos, eos, qui in ipsa Societate admissi biennio probationis peracta, tria vota simplicia emittunt, non minùs, quam si in Professorum numerum adscripti essent.

4. Quam doctrinam sequuntur multi docti Theologi. Et ratio est, quoniam hoc spectat ad substantiam nostræ Religionis; spectat enim ad peculiarem quendam gradum nostræ Religionis constantem ex scholasticis approbatis, qui in nostra Religione substantialis est. Quare sicut non potuit Pontifex in reliquis gradibus eiusdem Religionis approbandis errare; ita neque in hoc, cum ex omnibus gradibus constet substantialis perfectio nostræ Religionis. Ita Amicus, quod etiam docuit ex eadem Religione Pater Turrianus in *2. 2. D. Thoma disp. 16. dub. 2.* Sed circa præsentem quæstionem ne deferas videre Ioannem de Sancto Thoma in *2. 2. disp. 9. art. 2. fol. 776.* ubi fitimat Pontificem errare non posse in approbatione alicuius Religionis, & qui oppositum diceret ad minus tanquam temerarius, & scandalosus, & errori proximus haberetur, & respondet postea ad argumenta Caietani, & Soti.

RESOL. XXVI.

An Pontifex possit errare approbando, vel reprobando aliquem contractum; & agitur de Monte pietatis?

Idem potest queri de aliquo actu, an sit Simoniacus, vel non?

Et etiam queritur, an Pontifex habeat infallibile iudicium de propositionum philosophicarum probabilitate? Ex part. 11. tract. addit. 2. Ref. etiam 26.

§. 1. Idem potest queri de aliquo actu: An sit peccatum simoniae, vel non? & quidem Caietanus *tom. 2. opusculorum tract. 6. Sotus 6. de inst. quest. 1.*

artio. 6. agentes de Monte pietatis, putarunt definitionem Leonis X, in *Concilio Lateranensi. §. 10.* qua definit, eum montem non esse vsurarium, ad fidem non pertinere, quia existimant naturas contractuum potius esse explicandas à Philosophis moralibus: & licet de quadam definitione in specie loquantur, sed videntur supponere vniuersalem doctrinam: si enim in explicanda natura vnius contractus vsurarij errare potest, poterit in aliis, omnesque similes definitiones poterunt in dubium reuocari.

2. Sed omninò contrariam sententiam tenent communiter Theologi: & idèd Malderus in *2. 2. D. Thoma, quest. 1. art. 10. disp. 6. propof. 5.* sic asserit: Non potest Pontifex errare, quando toti Ecclesiæ ex Cathedra declarat aliquem contractum esse licitum, aut illicitum, & vsurarium. Hoc enim sanctitas Ecclesiæ postulat, vt non profiteatur bonum, malum, aut malum, bonum, profiteretur autem, si caput eius ita præscriberet. Ita ille.

3. Et quidem id spectat ad authoritatem Pontificis, quia cum sit Summus Pastor, habere debuit infallibilem potestatem salubriter pascendi oues Christi; valde autem diminuta foret eius potestas, si non se extenderet ad huiusmodi leges declarandas. Nec refert, quod earum delatio proximè pendeat ex natura talium legum, & ex philosophia morali, non ex scriptura sacra, nam ea Pontifex non desinit, quatenus veritates philosophicæ sunt, sed quatenus sunt præcepta morum, ad salutem necessaria, ad quæ definienda habere debet infallibilem assistentiam Spiritus sancti, ne desinat, & declaret, quod contrarium est saluti hominum. Confirmatur; nam etiam Clemens V. in *Conc. Vienensi* declarauit, animam rationalem esse veram corporis formam, quæ veritas proximè ex philosophia pendet, quia tamen dirigitur ad doctrinam fidei, potuit, & de facto fuit à Pontifice authenticè definita, ad eòd hæreticus sic censendus, qui contrarium doceret, atque ex his solutum manet fundamentum Soti.

4. Vide etiam Turrianum *tom. 1. disp. 16. dub. 2.* Bellarmin. *lib. 4. c. 10.* Bañez in *2. 2. q. 1. art. 10. dub. 6.* Vnde P. Molina *lib. 2. de inst. disp. 325.* agens de citata definitione Leonis; meritò reprehendit doctrinam Soti, & Caietani, & ferè videtur sensus Ecclesiæ; recipit enim Ecclesia has definitiones tanquam omninò certas, & indubitatae veritates. Et ratio huius doctrinæ esse debet, quia esset contra sanctitatem Ecclesiæ, si Pontifex posset iniustum natura sua contractum proponere vt rem iustam, quæ res cum ad mores pertineat, magni momenti est, neque esset à Christo sufficienter prouisum, si Ecclesiæ caput hoc modo errare posset, quod non est vilo modo concedendum, & certè cum veritas istarum rerum valde sit necessaria, necessarium etiam fuit, vt in earum declaratione Pontifex errare non posset.

5. Vide etiam Vetricelli in *quest. moral. tom. 1. tractat. 8. quest. 25. num. 9.* asserentem, quod Mons Pietatis à Leone X. licitus declaratus, de fide est, quod sit iustus. Ita rectè Nauarrus *comment. de vsuris num. 59.* Sotum, & Caietanum grauius reprehendit inmodestiam, & irreuerentiæ erga Sedem Apostolicam & Concilia Generalia, displicet mihi, viros tam doctos fugillare, sed necessarium est in re tam graui: Et quidem contra Caietanum, & Sotum insurgit ex Dominicanorum familia Magister Ioannes de S. Thoma in *2. 2. q. 1. disp. 9. art. 3. fol. 777.* vir quidem sapientissimus.

6. Dico igitur contra supradictos omninò certum esse Montes pietatis, & laudabiles, & ab omni labe vsuræ immunes esse. Probatur authoritate Concilij Generalis Lateranensis sub Leone X. *sess. 10.* vbi